

Eduskunnan talousvaliokunta

TaV@eduskunta.fi

Talousvaliokunta torstai 8.10.2015 klo 12:00 / HE 30/2015 vp ja VNS 1/2015 vp / Asiantuntijapyyntö

VNS 1/2015 VP VALTIONEUVOSTON SELONTEKO JULKISEN TALOUDEN SUUNNITELMASTA VUOSILLE 2016–2019 JA HE 30/2015 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2016

Eduskunnan talousvaliokunta kuulee valtioneuvoston selonteosta 1/2015 VP julkisen talouden suunnitelmaksi vuosille 2016–2019 ja hallituksen esityksestä eduskunnalle HE 30/2015 vp valtion talousarvioksi vuodelle 2016. Valiokunta käsittelee budjettia oman toimialansa osalta.

Keskeiset huomiot

Pääministeri Juha Sipilän hallitus toteuttaa rakenteellisia uudistuksia, joiden avulla yrittämisen edellytyksiä ja työn tekemisen kannustimia parannetaan sekä uusiin kestäväan kasvun mahdollisuuksiin panostetaan. Samanaikaisesti tasapainotetaan julkista taloutta siten, että velkaantumisen suhteessa bruttokansantuotteeseen taitetaan vaalikauden loppuun mennessä.

Suomen Yrittäjät pitää hyvänä, että hallitus käynnistää julkisen talouden tasapainottamisen välittömästi. Hallitus sitoutuu julkisen talouden suunnitelmassa 10 miljardin euron kestävyysvajeen kattamiseen tarvittavin säästöin ja rakenteellisin uudistuksin. Mielestämme tavoite velkaantumisen taittaminen suhteessa bruttokansantuotteeseen vaalikauden loppuun mennessä ilman kokonaisveroasteen nostoa on kannatettava.

Merkittävien julkisen talouden sopeutustoimien lisäksi hallitus on käynnistänyt muutosohjelman. SY kannattaa kolmevuotista strategisia tavoitteita toteuttavaa muutosohjelmaa, jossa kärkihankkeisiin ja korjausvelan vähentämiseen kohdistetaan kertaluonteisesti 1,6 miljardia euroa. Suomen julkinen talous on muuttunut pysyvästi alijäämäiseksi pitkään jatkuneen heikon suhdannetilanteen sekä rakenneongelmien vuoksi. Valtiontalouden rahoitusasema on selvästi alijäämäinen ja paikallishallinnon rahoitusasema säilyy lähes muuttumattomana vuoteen 2019 saakka. Työeläkelaitosten ylijäämää vakioituu noin yhteen prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Julkinen talous pysyy alijäämäisenä vuosikymmenen loppuun saakka, vaikka sopeutustoimet pienentävät alijäämää. Julkisyhteisöjen rahoitus- asemaa kuormittaa väestön ikääntymisestä aiheutuva menojen kasvu. Julkinen velkasuhde kasvaa koko vaalikauden ajan, vaikka sen kasvu hidastuu.

Pidämme hyvänä sitä, että vaatimuksemme tarkastella julkisen taloutta yhtenä kokonaisuutena näkyy käytännössä. Valtiontaloutta ei jatkossa voida tervehdyttää kuntatalouden kustannuksella, vaan koko julkista taloutta ja sen tilaa tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena.

Valtion talousarvioesitys vuodelle 2016 kuvastaa Suomen talouden heikkoa tilaa. Talousarvioesitys on 5,0 miljardia euroa alijäämäinen. Valtion menot kasvavat sopeutustoimista huolimatta 200 miljoonaa euroa verrattuna kuluvan vuoden varsinaiseen talousarvioon. Hintatason nousu ja talousarvioesityksen rakennemuutokset huomioiden hallinnonalojen määrärahat kasvavat reaalisesti noin 0,4 prosenttia kuluvan vuoden talousarviosta.

Talousarvioesityksen seurauksena vuoden 2016 lopussa yksinomaan valtionvelan (ml. rahastotalouden velan) arvioidaan olevan noin 106 miljardia euroa, mikä on noin 50 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.

SY:n mielestä valtiontalouteen tehtävät menosopeutukset ovat välttämättömiä. Alijäämäisyydestä huolimatta talousarvioesitys ensi vuodelle osoittaa sitoutumista hallitusohjelmassa sovittuihin säästöihin. Menosopeutusten kohdistamisessa huomiota tulee kuitenkin jatkossa kiinnittää siihen, että toimet kohdistetaan ensisijaisesti muihin kuin Suomen elinvoimaisuutta ja kasvua tukeviin toimiin.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokan määrärahat laskevat kehyskauden aikana 2,9 mrd. eurosta vajaaseen 2,7 mrd. euroon. Elinkeino- ja innovaatiopolitiikan määrärahoihin kohdistuu lähes 200 miljoonan euron vähennys.

Samanaikaisesti työllisyys- ja yrityspolitiikan määrärahat vähenevät reilulla 200 miljoonalla eurolla. Tämä tarkoittaa sitä, että muun muassa yritysten kehittämishankkeiden valtuus lakkautetaan vuonna 2016 ja alueellinen kuljetustuki päättyy vuonna 2017.

Kasvun ja kansainvälistymisen näkökulmasta esitys leikata kansainvälistymisen yhteishankkeiden rahoitusta on pk-yrityksille haitallinen. Tätä osoittaa se, että peräti 1 185 yritystä allekirjoitti adressin yhteishankerahoituksen puolesta. Team Finland - kasvuohjelmaan tehdyt hankepanostukset ovat kannatettavia, mutta eivät poista leikkausesityksen aiheuttamaa ongelmaa kokonaan.

Suomen Yrittäjien mielestä valtiontalouteen tehtävät menosopeutukset ovat välttämättömiä. Alijäämäisyydestä huolimatta talousarvioesitys ensi

vuodelle osoittaa sitoutumista hallitusohjelmassa sovittuihin säästöihin. Menosopeutusten kohdistamisessa huomiota tulee kuitenkin jatkossa kiinnittää siihen, että toimet kohdistetaan ensisijaisesti muihin kuin Suomen elinvoimaisuutta ja kasvua tukeviin toimiin.

Suomen Yrittäjät

Petri Malinen
ekonomisti